

Πράξη:

«Ανάπτυξη μεθοδολογίας και ψηφιακών διδακτικών σεναρίων για τα γνωστικά αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης»

**Άξονες Προτεραιότητας 1-2-3 Οριζόντια Πράξη
ΟΠΣ: 479325, ΣΑΕ: 2014ΣΕ24580051 ΕΣΠΑ 2007-2013**

Υποέργο 1 :

«Ανάπτυξη μεθοδολογίας και δειγματικών σεναρίων για τα γνωστικά αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης»

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ ΔΡΑΣΗΣ 2.1

Π.2.1.1.

Τεύχος μελέτης εξειδίκευσης μεθοδολογίας, ανάπτυξης προδιαγραφών και μεθοδολογίας επιλογής των σεναρίων των εκπαιδευτικών για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης ανά γνωστικό αντικείμενο για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στο γνωστικό αντικείμενο «Πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων»(Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ,Προγράμματα Πολιτιστικών θεμάτων για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση)

Ονοματεπώνυμο: ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΥΤΡΑΣ

Ιδιότητα: ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Β' ΙΕΠ

(Υπογραφή)

Το σχολείο του 21^{ου} αιώνα αποτελεί ένα σχολείο ανοικτό στην Κοινωνία, στις ιδέες, στη γνώση και στο μέλλον για μαθητές που είναι η επένδυση του μέλλοντος, ψηφιακό, καινοτόμο, πράσινο, ολοήμερο. Πρωταγωνιστής αυτού του σχολείου είναι ο μαθητής με τη συμμετοχή του μαχόμενου, εκπαιδευτικού στην τάξη. Το σχολείο του 21^{ου} αιώνα οδηγεί σε μια εκπαίδευση δημιουργική, καινοτόμα, ανοιχτή στις εξελίξεις της παγκόσμιας γνώσης.

Στους άμεσους στόχους είναι η διαμόρφωση δημιουργικού και ανοιχτού εκπαιδευτικού κλίματος που όχι μόνο επιδέχεται αλλά και δημιουργεί καινοτομία, αξιοποιεί σύγχρονα διδακτικά εργαλεία, και ανταποκρίνεται στις διαφοροποιημένες ανάγκες των μαθητών.

Το Νέο Σχολείο έχει στόχο την προετοιμασία των νέων γενιών ώστε να μπορούν:

- Να πατούν στέρεα πάνω σε αξίες και αρχές που κάνουν κάθε νέο πάνω απ' όλα άνθρωπο
- Να συνεχίσουν να αποκτούν γνώσεις σε όλη τη διάρκεια του βίου διά βίου Εκπαίδευσης
- Να συμμετέχουν με επιτυχία στην οικονομική ζωή και να έχουν ευκαιρίες κοινωνικής ανόδου
- Να ασκούν το ρόλο του υπεύθυνου πολίτη
- Να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή
- Να αναπτύσσουν αυτόνομη δράση, συλλογικό κοινωνικό πνεύμα και περιβαλλοντική συνείδηση.

Στα πλαίσια του σχολείου που υπηρετεί τις σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες και πρακτικές, οι οποίες αναδεικνύουν το μαθητή στο επίκεντρο, δίνουν έμφαση στις διαδικασίες της μάθησης και όχι στην συγγνή παροχή πληροφορίας και προωθούν την πρωτοβουλία και τη συνεργασία, η προσπάθεια ένταξης ψηφιακών σεναρίων στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί άλλο ένα βήμα προς την κατεύθυνση αυτή.

Τα ψηφιακά σενάρια αποτελούν ένα ισχυρό γνωστικό εργαλείο θα πρέπει να αναπτύσσονται βάση μεθοδολογικών προδιαγραφών που συνάδουν με τα ανωτέρω γενικά με τις ιδιαίτερες απαιτήσεις κάθε γνωστικού αντικειμένου.

Ένα σενάριο δεν κατατάσσεται σε κάποιο συγκεκριμένο κείμενο και αφηγηματικό είδος κάποια αυστηρή δομή με βάση την οποία μπορεί να γραφτεί. Παρόλα' αυτά ένα σενάριο οφείλει να ενσωματώνει ένα σύνολο παραμέτρων που αφορούν αφενός το σχεδιασμό του μαθήματος και τις παιδαγωγικές αρχές στις οποίες βασίστηκε όσο και η τεκμηριωμένη περιγραφή του τρόπου με τον οποίο αναμένεται να αξιοποιηθούν τα χρησιμοποιούμενα διδακτικά και υπολογιστικά εργαλεία κατά την εφαρμογή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, στην τάξη

Το διδακτικό σενάριο δυναμικά ισορροπεί μεταξύ ενός τεχνικού κειμένου το οποίο υπακούει σε νόμους και κανόνες και ενός πονήματος που ξεπερνά κάθε δέσμευση. Για το λόγο αυτό συνυπάρχουν οι συμπληρωματικές έννοιες, συνέπεια, έμπνευση, συνέχεια, αφοσίωση, τεκμηρίωση, όραμα, θεωρία, δράση και πράξη. Αυτή η ιδιαιτερότητα κάνει τη συγγραφή ενός εφικτού κατανοητού πραγματοποιήσιμου αλλά και λειτουργικού σεναρίου ένα δύσκολο εγχείρημα. Ο δάσκαλος συγγραφέας οφείλει να λάβει υπόψη του πολλούς παράγοντες. Πάνω απ' όλα η συγγραφή σεναρίου είναι μία άσκηση φαντασίας, μία χρυσή τομή μεταξύ θεωρίας και πράξης. Η επιδεξιότητα και η ευχέρεια στη συγγραφή ενός σεναρίου ευτυχώς

κάτι που μαθαίνεται και κατακτάται σίγα σιγά. Απαιτεί εμπλοκή, καθοδήγηση και προτυποποίηση της διαδικασίας (Μητάκος 2015).

1.2 Η Χρήση των ΤΠΕ στο διδακτικό σενάριο

Η χρήση των Τ.Π.Ε ως εργαλείου ενίσχυσης του διδακτικού σεναρίου έχει εποικοδομητικό ρόλο από τη στιγμή που η προσφερόμενη γνώση δεν επιτυγχάνεται με αποδοτικό τρόπο μέσω της παραδοσιακής διδασκαλίας. Σύμφωνα με τους Κυνηγό και Δημαράκη (2002), τα σημαντικά ερωτήματα σχετικά με τη φύση και την έκταση της εμπλοκής των Τ.Π.Ε. στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση των σεναρίων είναι τα παρακάτω:

- 1) Τι αλλάζει σε ένα μάθημα όταν χρησιμοποιείται κάποιο λογισμικό ή το διαδίκτυο με τους ιστοτόπους του;
- 2) Ποιό είναι το πιο κατάλληλο λογισμικό;
- 3) Τι μπορεί ή δεν μπορεί να κάνει ο εκπαιδευτικός με ή χωρίς τη χρήση των Τ.Π.Ε
- 4) Τι χάνουμε και τι κερδίζουμε με τη χρήση κάθε είδους Τ.Π.Ε.
- 5) Τι είδους δραστηριότητες είναι κατάλληλες ώστε, με τα νέα εργαλεία, να καλλιεργείται η ενεργός συμμετοχή των μαθητών και η διερευνητική μάθηση;
- 6) Πώς εντάσσουμε οργανικά τη χρήση των ΤΠΕ στο διδακτικό μας σενάριο;

1.3 Πολιτιστικά θέματα

Οι έννοιες του Πολιτισμού και της Παιδείας είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Στη κατεύθυνση αυτή η εφαρμογή Πολιτιστικών Προγραμμάτων ενισχύουν στάσεις αποδοχής της πολιτιστικής ετερότητας και αμβλύνουν τις πιθανές διαφορές μέσα από τις διαδικασίες της συμμετοχικής δημοκρατίας.

Το ανοιχτό σχολείο στην κοινωνία επιδιώκει την υλοποίηση Πολιτιστικών Προγραμμάτων που ως απώτερο στόχο έχουν :

- 1) Ανάπτυξη δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης
- 2) Επαφή με την πολιτιστική κληρονομιά
- 3) Σεβασμός και η κατανόηση του πολιτιστικά διαφορετικού
- 4) Την ισότιμη ανάδειξη στοιχείων από το πολιτιστικό κεφάλαιο όλων των μαθητών.

Αφετηρία για τη σχέση του Πολιτισμού με το σχολείο και την καθιέρωση των ολοκληρωμένων Πολιτιστικών Προγραμμάτων υπήρξε το Πρόγραμμα Μελίνα – Εκπαίδευση και Πολιτισμός.

1.3.1. Χαρακτηριστικά των Πολιτιστικών Προγραμμάτων

Κύριο χαρακτηριστικό των Πολιτιστικών Προγραμμάτων είναι η προαιρετικότητα και η δυνατότητα ελεύθερης επιλογής του θέματος από τους μαθητές σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά τους, τις ανάγκες τους, την επικαιρότητα, την ιδιαιτερότητα της τάξης τους.

Τα πολιτιστικά προγράμματα έχουν ως κύριο άξονα δόμησης τους την διαθεματική προσέγγιση της γνώσης όπως και την ολιστική της προσέγγιση

Τα βασικά μεθοδολογικά εργαλεία των Πολιτιστικών προγραμμάτων είναι α) το σχέδιο εργασίας και η επίλυση προβλήματος.

1.3.2 Χαρακτηριστικά ψηφιακών Σεναρίων Πολιτιστικών Θεμάτων

1. Το προτεινόμενο διδακτικό σενάριο να είναι ευχάριστο ,ελκυστικό και ψυχαγωγικό
2. Η σύνδεση με τον πραγματικό κόσμο.
3. Η σύνδεση με την προηγούμενη γνώση
4. Η ενίσχυση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας
5. Ενίσχυση της βιωματικής μάθησης.
6. Η Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης
7. Η Καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας και ομαδικότητας.

1.3.3

Συμπεράσματα

Το σενάριο ψηφιακό πολιτιστικού προγράμματος θα πρέπει να είναι λειτουργικό με βάση την μέθοδο της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας .

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι συντονιστικός ,καθοδηγητικός και συμβουλευτικός

1.3.4 .Περιβαλλοντική Εκπαίδευση(Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση)

Το νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη έχει ως απώτερο στόχο να αναδείξει την αναλυτικό-διερευνητική μάθηση η οποία θα καλλιεργεί την κριτική σκέψη,τη δημιουργική προσέγγιση της γνώσης μέσω της ανάλυσης και διερεύνησης του πυρήνα των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Η θεματολογία των περιβαλλοντικών προγραμμάτων αντλείται μέσα από την καθημερινότητα των μαθητών με την παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων που επιχειρούν στην ενημέρωση ,ευαισθητοποίηση και ενεργό συμμετοχή στην επίλυση των οξυμένων ζητημάτων

Η εισαγωγή του όρου "αειφόρος ανάπτυξη" στην εκπαίδευση αναδεικνύει τη σχέση αλληλεπίδρασης του ατόμου με το φυσικό περιβάλλον και άλλων θεματικών εννοιών που απασχολούν τον σύγχρονο πολίτη

Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ειδικότερα στο Γυμνάσιο οι διδακτικοί στόχοι της διδασκαλίας του αντικειμένου επικεντρώνονται στα παρακάτω:

1. Μαθητοκεντρική προσέγγιση
2. Ανάδειξη των καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας
3. Διεπιστημονικότητα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες επιδιώκεται να αποκτούν γνώσεις σε συνδυασμό με την συμμετοχή τους σε βιωματικές δραστηριότητες όπως η ανάλυση μελετών περίπτωσης ,η συγγραφή σεναρίων ,η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας που ζουν και κινούνται .

Με αναφορά την υλοποίηση των προαναφερομένων στόχων η εκπόνηση ενός εκπαιδευτικού σεναρίου περιλαμβάνει τις παρακάτω φάσεις υλοποίησης:

- 1)Καθορισμός του Διδακτικού Αντικειμένου
- 2)Αναδίφηση της προϋπάρχουσας γνώσης
- 3)Καθορισμός των στόχων του σεναρίου
- 4)Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

- 5) Προτεινόμενο εκπαιδευτικό υλικό
6) Τελική αξιολόγηση και ενδεχόμενη διερεύνηση του σεναρίου
7) Σχετικές οδηγίες, βιβλιογραφία, πηγές
- Συμπερασματικά το ψηφιακό σενάριο έχει προσανατολισμό μαθητοκεντρικό, λαμβάνοντας υπόψη τα ενδιαφέροντα των μαθητών προάγει την διερευνητική προσέγγιση της γνώσης. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι συντονιστικός, καθοδηγητικός, συμβουλευτικός και η συμμετοχή των μαθητών ενεργητική συμβάλλοντας στον εμπλουτισμό των διδακτικών τους εμπειριών

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλιβίζος, Α., Μητσικοπούλου, Β., Καλογιαννάκης, Καλογερόπουλος, Ν., Πετροπούλου, Ο. (2015) "Ανάπτυξη μεθοδολογίας και ψηφιακών διδακτικών σεναρίων για τα γνωστικά αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης" ΙΕΠ, Αθήνα

Ανδρεάδης, Α., Δοδοντσής, Μ. & Αθανασιάδης, Κ. (2012). Εφαρμογές ΤΠΕ στα Σχολικά Προγράμματα περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, 1(46). Ανακτήθηκε στις 3-7-2015 από: <http://www.peekremagazine.gr>

ΕΑΙΤΥ (2013) Επιμορφωτικό Υλικό για τον κλάδο ΠΕ 19-20 Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης-Τεύχος 1 (Γενικό Μέρος) Πάτρα: ΙΤΥΕ-Διόφαντος

ΕΑΙΤΥ (2011) Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά κέντρα Επιμόρφωσης. Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη.

Κόμης, Β. (2001) Διδακτική της Πληροφορικής: Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Μακράκης, Β. (2000). Υπερμέσα στην Εκπαίδευση: Μια κοινωνική – Εποικοδομιστική προσέγγιση, Αθήνα: Μεταίχμιο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). Πρόγραμμα σπουδών του διδακτικού – μαθησιακού πεδίου "Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη" υποχρεωτικής εκπαίδευσης

Σταμουλάκης, Ι. (2015) "Ανάπτυξη μεθοδολογίας και ψηφιακών διδακτικών σεναρίων για τα γνωστικά αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης" με κωδικό ΟΠΣ: 479325, Αθήνα, ΙΕΠ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ